

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1356/2021
19.05.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа Лазар Гутеша, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, Београд, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7261/20 од 16.12.2020. године, у седници већа од 19.05.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7261/20 од 16.12.2020. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 7261/20 од 16.12.2020. године и пресуда Основног суда у Вршцу П 291/20 од 19.10.2020. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П 291/20 од 19.10.2020. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужиља тражила да се утврди да је стекла станарско право и да је носилац права закупа на неодређено време на стану који се налази у ..., ... бр. .../..., површине 56 м², означен бројем ..., у стамбеној згради изграђеној на кат.парц. бр. .../..., која је уписан у лист непокретности бр. ... КО ... .

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7261/20 од 16.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и првостепена пресуда потврђена, док је ставом другим изреке одбијен као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. Закона о парничном поступку, ради уједначавања судске праксе и разматрања правних питања од општег интереса и питања која су у интересу равноправности грађана.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против

другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

Врховни касациони суд налази да су испуњени услови из члана 404. став 1. ЗПП за одлучивање о ревизији тужоца, јер постоји потреба да се размотри правно питање од општег интереса, односно да се уједначи судска пракса.

Испитујући правилност побијане одлуке применом члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код ИТП „Плантекс“ Пландиште, које предузеће је 12.07.1979. године донело решење којим је тужилци додељен на коришћење двособан, некомфоран стан, власништво ВП ... .., са 1.7.1979. године, који се налази у ..., .., у којем је становао ББ. Ово решење је донето на основу коначне и правноснажне одлуке Основног суда удруженог рада Панчево РС 283/79 од 21.06.1979. године, којом је спорни стан коначно додељен тужилци, са образложењем да је стан власништво ВП ... .., али да на њему РЗ ИТП „Плантекс“ има право даваоца стана на коришћење. У образложењу решења о додели стана од 12.07.1979. године наведено је да се стан даје на привремено коришћење на основу уговора од 12.03.1973. године којим су ИТП „Плантекс“ и ВП ... .. извршиле привремену замену станова односно пренос права привременог коришћења и то Војна пошта на стану у улици ... у ..., а ИТП „Плантекс“ на три некомфорна стана власништво наведене ВП, међу којима је и стан који је предмет тог решења. У решењу је изричито наведено да се њим нису могла утврдити већа права радници АА него што су иста стечена по основу уговора број ... од 12.03.1973. године, те да ће радница станарину да плаћа наведеној ВП. Према уговору о преносу права привременог коришћења на становима у друштвеној својини број ... од 12.03.1973. године (број ...-... заведен код ВП), уговорне стране су се споразумеле да „Плантекс“ уступа свој двособан комфоран стан у новградњи у улици ..., .. на привремено коришћење ВП ... .. у циљу несметаног додељивања тог стана на привремено коришћење ... ВВ, под условом да ВП уступи на привремено коришћење „Плантексу“ упражњен двособан некомфоран стан и да се ВП обавезе да и даље дозволи несметано привремено коришћење и располагање са становима у којима станују ББ, радник „Плантекса“ и ГГ. Према уговору, наведена војна пошта се обавезала да неће чинити никакву сметњу у погледу даљег привременог коришћења стана од стране ББ, те да ће моментално уступити и упражњен двособан стан ГГ, ... Војна пошта се такође обавезала да неће чинити никакву сметњу приликом промене корисника станова, нити ће то условљавати својом претходном сагласношћу, односно дозволила је „Плантексу“ да може да доноси решења о привременој додели наведених станова без претходне сагласности те војне поште. На основу наведених писмена тужила се уселила у стан са својом ћерком као чланом породичног домаћинства и у стану станују дуже од 40 година.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили захтев тужилце да се утврди да је стекла станарско право односно право закупа на стану, с образложењем да то право није могла да стекне с обзиром да јој је стан дат од стране ИТП „Плантекс“ који је на стану имао привремено право коришћења.

Врховни касациони суд налази да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено.

Неспорно је да је тужили стан додељен у поступку решавања њеног стамбеног питања од стране тадашњег послодавца „Плантекса“. Према члану 11. Закона о стамбеним односима САПВ („Службени лист САПВ“ бр.19/74) који је био на снази у време када је тужили додељен стан и кад се у њега уселила, својство носиоца станарског права се стицало даном законитог уселења у стан, а на основу акта даваоца стана на коришћење. Не стоји закључак другостепеног суда да тужили стан није дат од стране даваоца стана на коришћење јер јој је додељен од стране њене радне заједнице која је имала, како то налазе нижестепени судови, право привременог коришћења на стану, а не од стране носиоца права располагања на стану. Тужили је стан свакако додељен од стране овлашћеног даваоца стана на коришћење, будући да из утврђеног чињеничног стања произлази да су носиоци права располагања на односним становима – „Плантекс“ и ВП ... .. – међусобно разменили право давања на коришћење тих станова, задржавајући на њима право располагања. Притом, из наведене садржине уговора од 12.03.1973. године произлази да ВП ... .. на ИТП „Плантекс“ није пренела само једнократно право давања на коришћење односних станова, од којих је један спорни стан, јер се изричитом уговорном одредбом обавезала да ни код промене корисника станова „Плантексу“ није потребна њена претходна сагласност. Дакле, није спорно да је „Плантекс“ био овлашћени давалац права коришћења тужили на спорном стану, већ је спорна садржина права на стану које је тада тужили додељено. Наиме, судови су пропустили да утврде због чега је тужили, као лицу које је успело у радном спору за доделу стана, спорни стан додељен на привремено коришћење. У уговору о додели стана је наведено да тим решењем тужили нису могла да се утврде већа права него што су стечена по основу уговора од 12.03.1973. године, што би значило да је тадашња радна организација тужиле сматрала да околност да је на њу од стране Војне поште пренето право привременог давања на коришћење стана, „Плантексу“ ускраћује право да свом раднику – тужили стан додели на трајно коришћење, а што би неспорно био основ за утврђивање да је тужила на стану стекла станарско право, односно право закупа. Решење о додели стана на привремено коришћење у принципу није основ за стицање станарског права али, изостало је утврђење праве воље носилаца права располагања као уговорних страна по уговору од 12.03.1973. године, те утврђење шта је било са другим размењеним становима, односно која су права на њима стекла лица којима су ти становни додељени на коришћење. Неспорна чињеница да тужила стан користи несметано преко 40 година сама по себи не упућује на закључак да је тужила само привремени корисник спорног стана. Коришћење стана у дужем временском периоду чак и у случају недостатка било каквог писменог уговора о коришћењу стана, уз обострано понашање страна уговорница у складу са одредбама Закона о стамбеним односима о правима и обавезама носиоца станарског права и даваоца стана на коришћење, може довести до стицања станарског права, односно права закупа на стану.

Како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе изнете у овом решењу, употпунити у наведеном смислу утврђено чињенично стање и потом донети правилну и закониту одлуку.

**Председник већа-судија
Бисерка Живановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић